

GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY

JAK SIĘ ŻYJE OSOBOM STARSZYM W POLSCE?

Prezentujemy Państwu zestawienie wybranych informacji na temat jakości życia i aktywności osób starszych w Polsce. Główny Urząd Statystyczny wpisuje się w ten sposób w obchody Europejskiego Roku Aktywności Osób Starszych i Solidarności Międzypokoleniowej, ogłoszonego przez Komisję Europejską. Przedstawione dane mają za zadanie przybliżyć obraz aktywności osób starszych w Polsce (m.in. na rynku pracy oraz w wolontariacie), jak również opisywać ich kontakty społeczne, zagrożenie ubóstwem, styl życia, włączenie cyfrowe oraz zadowolenie z życia.

Na potrzeby niniejszego folderu za osoby starsze uznaliśmy te, które ukończyły 65 rok życia, natomiast ilekroć w komentarzach do danych mowa o osobach młodych, dotyczy to osób poniżej 40 roku życia. Wybór taki jest oparty na wynikach sondażu Eurobarometru, w którym respondenci uznali, że jako starsze postrzegane są osoby w wieku 64 lat i więcej, a jako młode te, które nie ukończyły 42 roku życia¹.

¹ Podane przedziały wiekowe dotyczą średniej wyliczonej na podstawie odpowiedzi respondentów z 27 państw Unii Europejskiej. W przypadku odpowiedzi udzielonych przez respondentów z Polski średnia wartość wyniosła odpowiednio: 63 i 39 lat. Zob.: Eurobarometr 76.2. Wyniki dla Polski.

Europejski Rok **Aktywności Osób Starszych**
i **Solidarności Międzypokoleniowej** 2012

Prezentowane dane zostały opracowane na podstawie reprezentacyjnego badania spójności społecznej przeprowadzonego przez Główny Urząd Statystyczny w lutym i marcu 2011 roku. Kompleksowy charakter badania pozwala nie tylko na pokazanie różnych wymiarów jakości życia w Polsce (w wymiarze obiektywnym i subiektywnym), ale także na dokonywanie pogłębionych analiz społecznych.

Badanie było realizowane techniką bezpośredniego wywiadu z respondentem. Jednostkę badania stanowiło gospodarstwo domowe i jedna wylosowana osoba w wieku 16 lat i więcej, będąca członkiem danego gospodarstwa. Udział w badaniu wzięło 14,9 tys. gospodarstw domowych, a odpowiedzi na pytania zawarte w kwestionariuszu indywidualnym udzieliło 13,3 tys. osób.

PRACA I ZAANGAŻOWANIE SPOŁECZNE

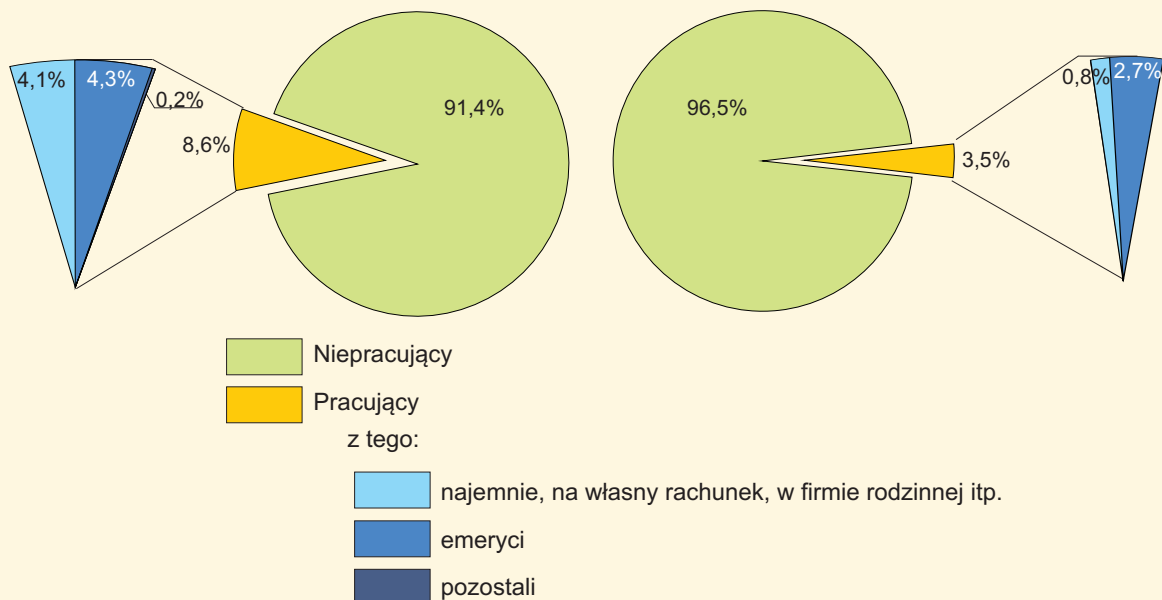
CZY OSOBY STARSZE BYŁY AKTYWNE NA RYNKU PRACY?

DEKLAROWANY STATUS OSÓB STARSZYCH NA RYNKU PRACY

w % osób

W WIEKU 60 LAT I WIĘCEJ

W WIEKU 65 LAT I WIĘCEJ

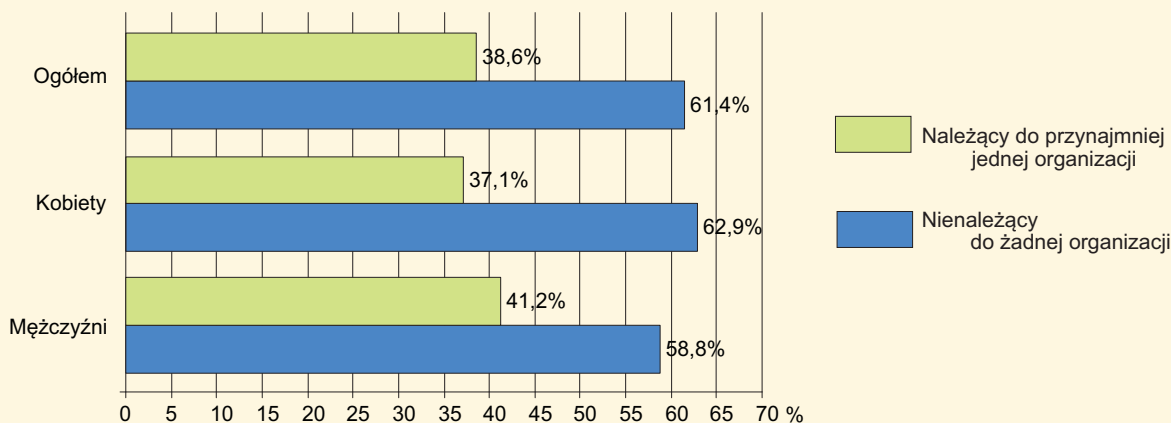

Odsetek osób w wieku 65 lat i więcej, które uznały się przede wszystkim za pracujące był znikomy (ok. 3,5%). Częściej pracowali mężczyźni (ok. 6%) niż kobiety (ok. 2%). Zdecydowana większość osób starszych deklarujących wykonywanie pracy zarobkowej była jednocześnie na emeryturze. Nieco wyższy był odsetek pracujących osób w wieku 60 lat i więcej (ok. 8,5%), przy czym emeryturę pobierała mniej więcej połowa spośród zatrudnionych. Pracowało ok. 14% mężczyzn należących do tej grupy wiekowej i ok. 5% kobiet.

CZY OSOBY STARSZE NALEŻAŁY DO ORGANIZACJI (NP. POZARZĄDOWYCH, O CHARAKTERZE RELIGIJNYM, POLITYCZNYM, ZAWODOWYM, SPÓŁDZIELNI I INNYCH) BĄDŹ PRACOWAŁY BEZPŁATNIE NA ICH RZECZ?

PRZYNALEŻNOŚĆ DO ORGANIZACJI^a

w % osób w wieku 65 i więcej lat

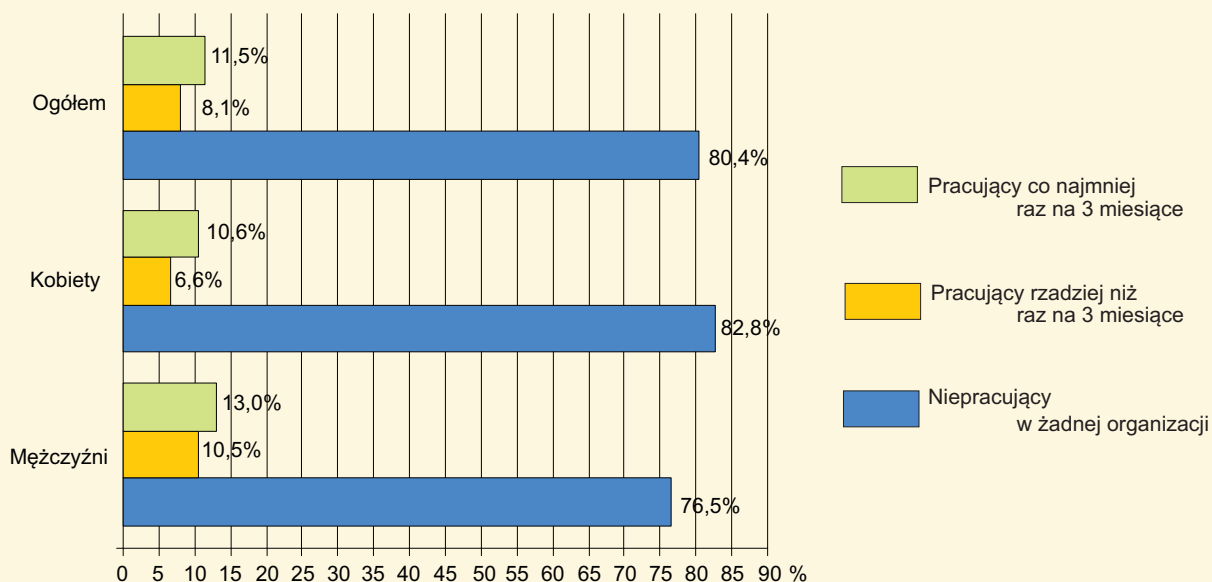

^a Organizacje pozarządowe; Kościoły, wspólnoty i organizacje religijne; związki zawodowe (w tym związki rolnicze), rady pracowników, samorządy załogi, pracownicze kasy zapomogowo-pożyczkowe; partie polityczne; organizacje samorządu gospodarczego i zawodowego; spółdzielnie; wspólnoty mieszkaniowe; inicjatywy będące częścią działalności placówek samorządowych lub rządowych.

Poziom przynależności osób starszych do organizacji był podobny jak w skali całego społeczeństwa. Nieco częściej przynależeli do organizacji starsi mężczyźni niż kobiety, przy czym nieco większy odsetek kobiet należał do organizacji o charakterze religijnym, a mężczyźni znacznie częściej niż kobiety deklarowali przynależność do świeckich organizacji pozarządowych, a nieco częściej – do spółdzielni.

Seniorzy zdecydowanie najczęściej należeli do Kościołów, wspólnot i organizacji o charakterze religijnym (niepełna 1/4 osób starszych, tj. więcej niż w pozostałych grupach wiekowych). Po kilka procent osób w wieku 65 lat i więcej należało natomiast do pozarządowych organizacji świeckich (wynik poniżej średniej), spółdzielni oraz wspólnot mieszkaniowych (poziom zbliżony do średniej).

BEZPŁATNA PRACA W RAMACH ORGANIZACJI^a w % osób w wieku 65 i więcej lat

^a Organizacje pozarządowe; Kościoły, wspólnoty i organizacje religijne; związki zawodowe (w tym związki rolnicze), rady pracowników, samorządy załogi, pracownicze kasy zapomogowo-pożyczkowe; partie polityczne; organizacje samorządu gospodarczego i zawodowego; spółdzielnie; wspólnoty mieszkaniowe; inicjatywy będące częścią działalności placówek samorządowych lub rządowych.

Swoją wolny czas na bezpłatną pracę w różnych organizacjach poświęcała mniej więcej co piąta osoba starsza – najwięcej w ramach Kościołów, wspólnot, organizacji religijnych lub placówek przez nie prowadzonych (ok. 11%), ale popularne było również angażowanie się w działalność organizacji pozarządowych o charakterze świeckim (ok. 6%). W pozostałych rodzajach organizacji starsi wolontariusze pracowali rzadziej, podobnie jak i młodszy.

Aktywność osób starszych była zatem stosunkowo duża i tylko nieznacznie niższa niż w skali całego społeczeństwa. Poziom zaangażowania w bezpłatną pracę na rzecz poszczególnych rodzajów organizacji w dużym stopniu odzwierciedlał deklarowaną przynależność do nich – osoby starsze nieznacznie częściej niż pozostałe angażowały się w bezpłatną pracę na rzecz organizacji o charakterze religijnym, natomiast rzadziej – na rzecz świeckich organizacji pozarządowych. Większość wolontariuszy pracowała regularnie, co najmniej raz na trzy miesiące, dla przynajmniej jednego rodzaju organizacji. Częściej pracę bezpłatną wykonywali starsi mężczyźni niż kobiety, za wyjątkiem pracy na rzecz organizacji o charakterze religijnym oraz w ramach instytucji sektora publicznego.

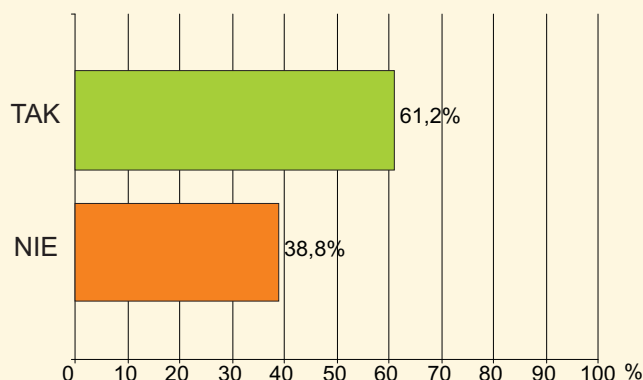
RELACJE Z INNYMI LUDŹMI I POCZUCIE BEZPIECZEŃSTWA

Relacje międzyludzkie stanowią jeden z najważniejszych czynników wpływających na jakość życia. Składają się na nie zarówno kontakty rodzinne, jak i relacje z przyjaciółmi, znajomymi, sąsiadami. Posiadanie w swym otoczeniu osoby spoza najbliższej rodziny, o której można mówić jak o przyjacielu deklarowało nieco ponad 60% osób starszych. W podobnym stopniu dotyczyło to kobiet, jak i mężczyzn.

CZY OSOBY STARSZE MIAŁY PRZYJACIÓŁ?

CZY POZA NAJBLIŻSZĄ RODZINĄ OSOBY STARSZE MIAŁY KOGOŚ, O KIM MOGŁY POWIEDZIEĆ, ŻE BYŁ ICH PRZYJACIELEM NAWET, JEŚLI NIE WIDYWAŁY SIĘ CZĘSTO?

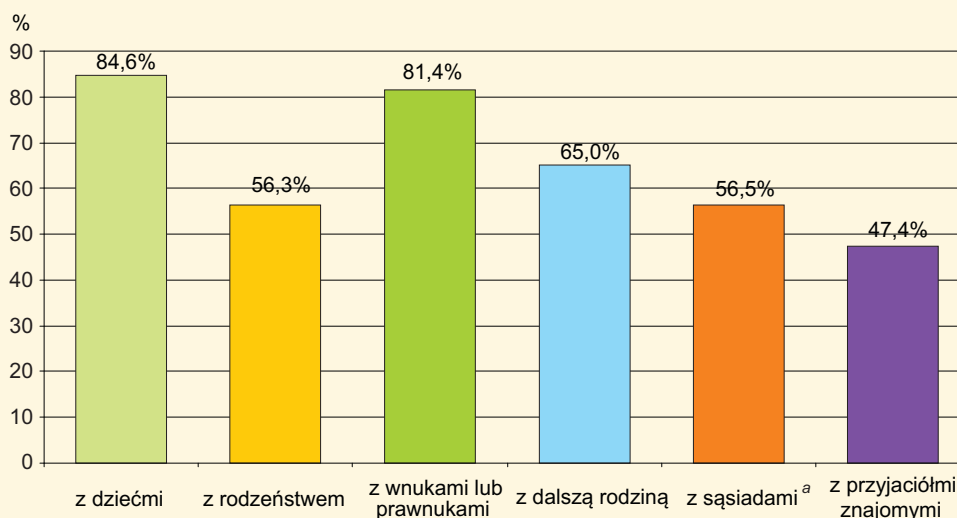
w % osób w wieku 65 lat i więcej

CZY OSOBY STARSZE UTRZYMYWAŁY REGULARNE KONTAKTY Z RODZINĄ I ZNAJOMYMI SPOZA GOSPODARSTWA DOMOWEGO?

REGULARNE KONTAKTY OSOBISTE (PRZYNAJMNIEJ KILKA RAZY W ROKU) LUB NA ODLEGŁOŚĆ, NP. TELEFONICZNIE, LISTOWNIE, PRZEZ INTERNET (PRZYNAJMNIEJ RAZ W MIESIĄCU)

w % osób w wieku 65 lat i więcej

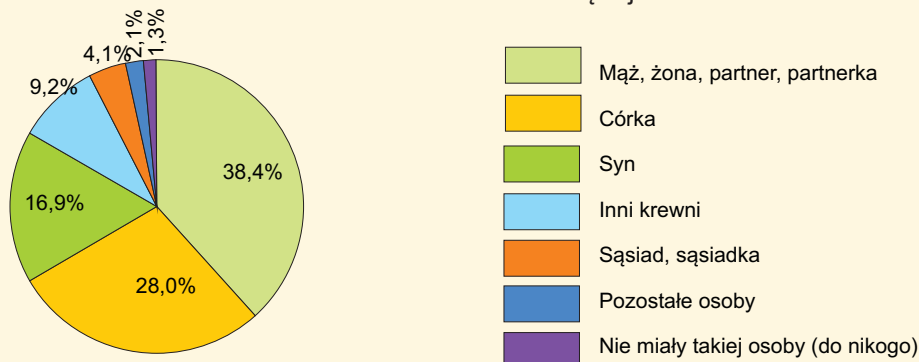

^a W przypadku sąsiadów pod uwagę zostało wzięte bywanie u siebie na imieninach, uroczystościach rodzinnych, spędzanie razem czasu wolnego lub świadczenie sobie drobnych przysług.

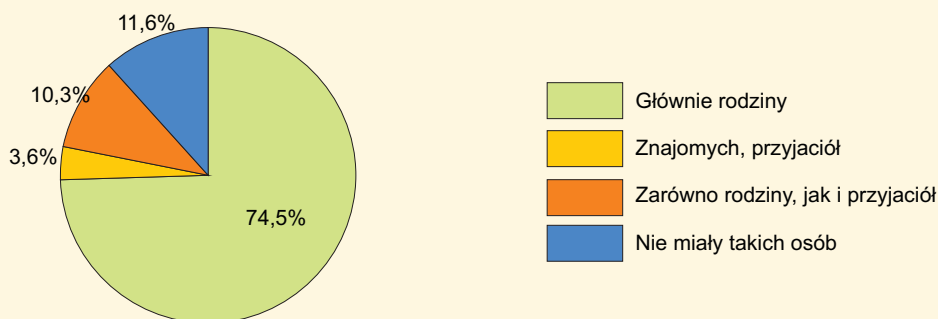
Osoby starsze starają się utrzymywać regularne kontakty (osobiste lub na odległość - telefonicznie, listownie, przez Internet) z osobami spoza gospodarstwa domowego. Najczęściej są to kontakty z dziećmi, wnukami i prawnukami. Dotyczyło to ponad 80% osób w wieku 65 lat i więcej. Nieco rzadziej kontaktowano się z dalszą rodziną. Zdecydowana większość osób starszych znała osobiście przynajmniej niektórych sąsiadów. W większości realizowane było tak zwane „sąsiedztwo ceremonialne” polegające na wymianie pozdrowień i krótkich niezobowiązujących rozmowach. Jednak ponad połowa osób starszych (niecałe 57%), przynajmniej z jednym gospodarstwem z sąsiedztwa, świadczyła sobie drobne przysługi lub utrzymywała kontakty o charakterze towarzyskim, przyjacielskim. Nieco mniej osób (ok. 47%) – kontaktowało się natomiast regularnie z innymi znajomymi i przyjaciółmi.

NA CZYJĄ POMOC MOGŁY LICZYĆ OSOBY STARSZE?

DO KOGO W PIERWSZEJ KOLEJNOŚCI ZWRÓCIŁABY SIĘ OSOBA STARSZA Z PROŚBĄ O POMOC (NP. W ZROBIENIU ZAKUPÓW ITP.), GDYBY ZACHOROWAŁA NP. NA GRYPĘ?
w % osób w wieku 65 lat i więcej

NA CZYJĄ POMOC MOGŁY LICZYĆ OSOBY STARSZE W RAZIE TRUDNOŚCI FINANSOWYCH?
w % osób w wieku 65 lat i więcej

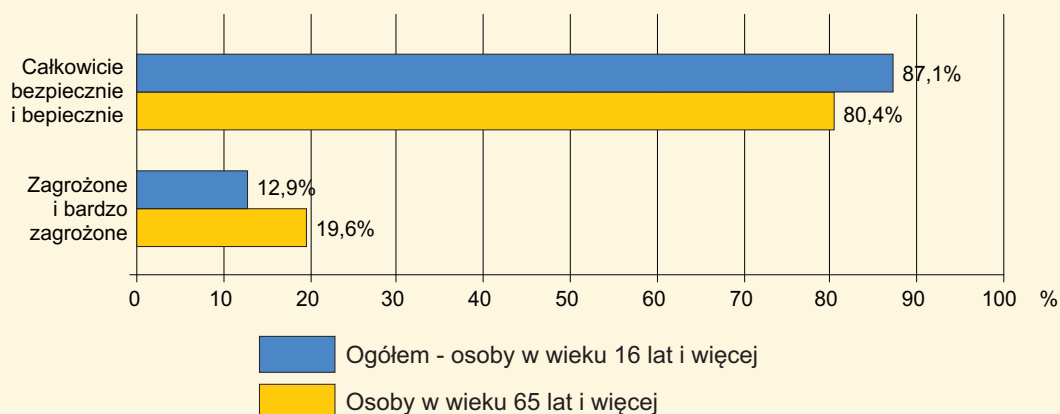
Na ogół, w obliczu kłopotów związanych np. z krótkotrwałą chorobą, potrzebą zrobienia w tym czasie drobnych zakupów, osoby starsze mogą liczyć na wsparcie innych. W razie potrzeby o pomoc zwrócono by się przede wszystkim do najbliższych członków rodziny - małżonka lub dzieci (łącznie - ok. 83%). Co jedenasta osoba starsza poprosiłaby o pomoc dalszą rodzinę, a co dwudziesta piąta - sąsiada. Zupełnie bezradna w tej sytuacji byłaby mniej więcej co osiemdziesiąta osoba (1,3%).

W przypadku problemów finansowych na wsparcie rodziny, przyjaciół lub znajomych mogło liczyć około 88% osób w wieku co najmniej 65 lat. Znaczy to jednak, że prawie dwanaście na każde ze stu osób w tym wieku nie miałyby się do kogo zwrócić o pomoc w formie pieniężnej.

CZY OSOBY STARSZE CZUŁY SIĘ BEZPIECZNIE W MIEJSCU SWEGO ZAMIESZKANIA?

NA ILE BEZPIECZNIE OSOBY STARSZE CZUŁY SIĘ CHODZĄC SAMOTNIE PO ZMROKU W OKOLICY SWOJEGO DOMU?

w % osób

Zdecydowana większość osób starszych czuła się bezpiecznie w miejscu swego zamieszkania (ok. 20% - całkowicie bezpiecznie i ok. 60% - bezpiecznie). Starsze kobiety czuły się bezpieczne znacznie rzadziej niż starsi mężczyźni. Brak poczucia bezpieczeństwa w okolicy swego domu odczuwało ok. 24% kobiet i ok. 13% mężczyzn.

UBÓSTWO OSÓB STARSZYCH

Za zagrożone ubóstwem dochodowym uznanych zostało ok. 12% seniorów. Ubóstwem warunków życia dotkniętych było ok. 14% osób starszych, natomiast w sferze ubóstwa ocenianego z punktu widzenia „nieradzenia sobie z budżetem” żyło ok. 13% tej populacji. Odsetki osób starszych zagrożonych ubóstwem dochodowym oraz ubóstwem braku równowagi budżetowej były niższe od średniej dla ogółu populacji, natomiast nieznacznie powyżej średniej kształtował się odsetek seniorów zagrożonych ubóstwem warunków życia.

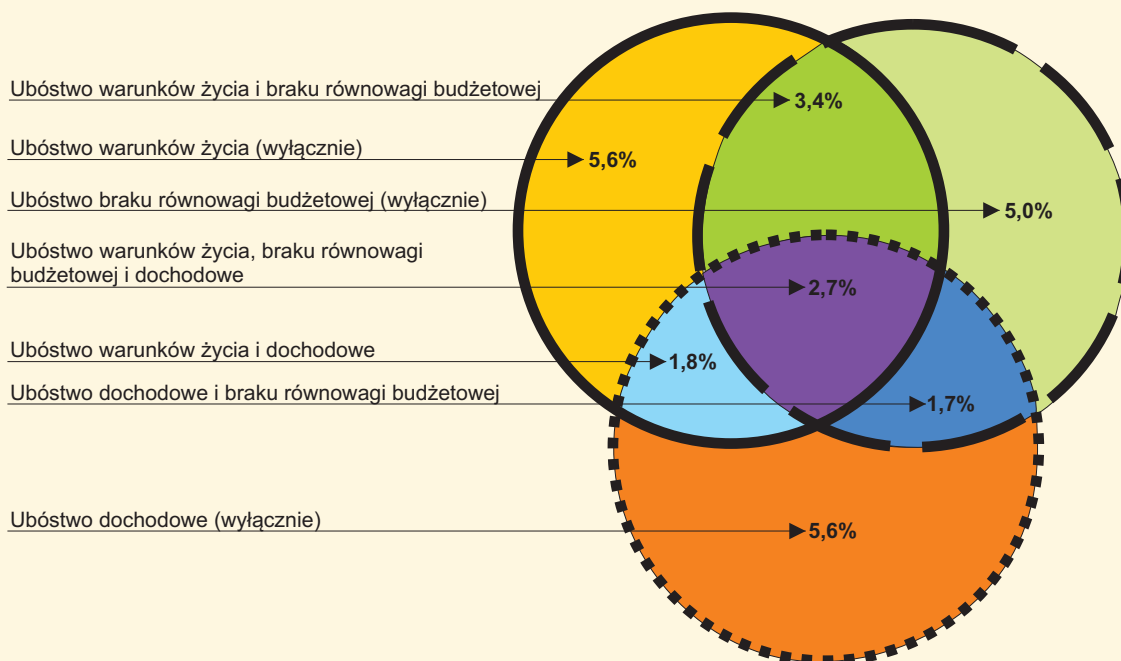
Osoby żyjące w gospodarstwach domowych o relatywnie najniższych dochodach to nie zawsze te o najgorszych warunkach życia albo te, które wykazują największe problemy ze zbilansowaniem swojego budżetu. Według przyjętych kryteriów ponad jedna czwarta osób w wieku 65 lat i więcej (ok. 27%) należała przynajmniej do jednej ze sfer ubóstwa. W większości (ok. 17%) były to osoby dotknięte przez jeden z rodzajów ubóstwa.

Szczególnie zagrożeni pauperyzacją byli ci, którzy doświadczali jednocześnie wszystkich trzech form ubóstwa. Dotyczyło to prawie 3% osób starszych. Dla porównania – w populacji ogółem odsetek ten wyniósł ok. 4,5%.

JAKIMI FORMAMI UBÓSTWA DOTKNIĘTE BYŁY OSOBY STARSZE?

ZAGROŻENIE RÓŻNYMI FORMAMI UBÓSTWA

w % osób w wieku 65 lat i więcej

Ubóstwo warunków życia - za ubogie uznano te gospodarstwa domowe (i wszystkie osoby w nich żyjące), w których zaobserwowano co najmniej 10 z 30 wziętych pod uwagę przejawów złych warunków życia. Uwzględniono symptomy dotyczące: jakości mieszkania, poziomu wyposażenia w dobra trwałego użytku oraz deprivacji różnego typu potrzeb konsumpcyjnych (materialnych i niematerialnych).

Ubóstwo braku równowagi budżetowej - gospodarstwa domowe (i wszystkie osoby w nich żyjące) zostały uznane za ubogie z punktu widzenia „nieradzenia sobie z budżetem” jeśli wystąpiły przynajmniej 4 z 7 uwzględnionych symptomów. Za przejawy braku równowagi budżetowej uznano zarówno subiektywne opinie gospodarstw domowych dotyczące ich statusu materialnego, jak również fakty mówiące o trudnościach budżetowych gospodarstw (w tym o zaległościach w opłatach).

Ubóstwo dochodowe - za ubogie uznano osoby żyjące w gospodarstwach domowych, w których miesięczny dochód był niższy od wartości uznanej za próg ubóstwa. Granicę ubóstwa przyjęto na poziomie 60% mediany dochodu ekwiwalentnego, czyli porównywalnego między gospodarstwami o różnym składzie demograficznym. Przy ustalaniu granicy ubóstwa wzięto pod uwagę ogół gospodarstw domowych w kraju. Dla przykładu - według przyjętego kryterium granica ubóstwa dla gospodarstwa jednoosobowego wynosiła ok. 887 zł, a dla gospodarstwa domowego złożonego z 2 osób dorosłych ok. 1330 zł.

STYL ŻYCIA

Ok. 2/3 osób starszych deklarowało, że w czasie wolnym spacerują lub przebywają na świeżym powietrzu, natomiast ok. 45% odwiedzało znajomych, rodzinę, przyjaciół lub też podejmowało ich w swoim mieszkaniu. Mniejszą popularnością cieszyło się uczestnictwo w kulturze - stosunkowo najczęściej osoby starsze wskazywały słuchanie nagrań muzycznych (ok. 30%). Inne formy aktywności, relatywnie często deklarowane w całej populacji, jak oglądanie filmów na DVD, video lub przez Internet, poświęcanie czasu na hobby czy uprawianie sportu - były wśród osób starszych zdecydowanie mniej popularne. Osoby starsze sporadycznie chodziły do kina, teatru, muzeów, na mecze czy dancingi.

W tej grupie wiekowej kobiety częściej niż mężczyźni wskazywały odwiedzanie lub podejmowanie w swoim domu znajomych, rodziny lub przyjaciół, natomiast mężczyźni częściej wybierali uprawianie sportu, spacerowanie, słuchanie nagrań muzycznych czy też poświęcanie czasu swojemu hobby.

JAK OSOBY STARSZE SPĘDZAŁY WOLNY CZAS?

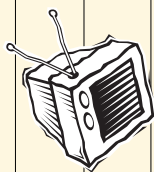
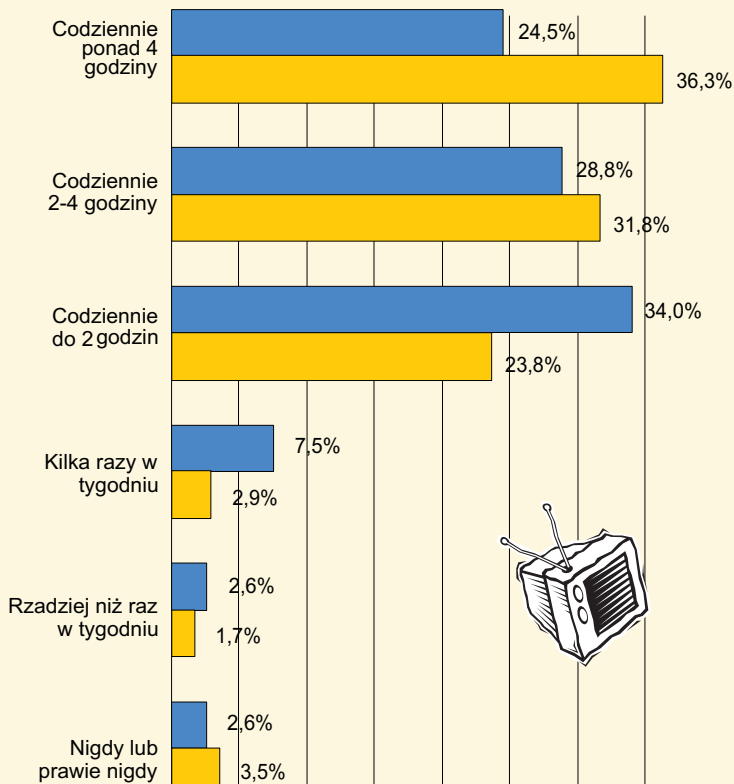
	Raz na miesiąc i częściej	Rzadziej niż raz w miesiącu	Nigdy lub prawie nigdy
w % osób w wieku 65 lat i więcej			
Chodziły do kina 	1,6	9,3	89,1
Chodziły do teatru, na koncerty 	1,2	11,4	87,4
Zwiedzały muzea, wystawy sztuki 	1,1	10,3	88,6
Chodziły do czytelnicy, biblioteki 	6,6	4,6	88,8
Chodziły na mecze, zawody sportowe 	1,2	5,6	93,2
Chodziły na dyskoteki, dancingi 	1,0	1,8	97,2
Owiedzały znajomych, rodzinę, przyjaciół lub przyjmowały ich u siebie 	46,2	35,5	18,3
Spotykały się ze znajomymi, rodziną, przyjaciółmi w kawiarni, pubie, klubie 	8,3	10,3	81,4
Uprawiały sport w czasie wolnym 	9,1	3,2	87,7
Chodziły na spacer, spędzały czas na świeżym powietrzu (np. na działce) 	67,5	10,1	22,4
Słuchały nagrań muzycznych 	28,9	7,3	63,8
Oglądały filmy na DVD lub z magnetowidu, przez Internet 	9,9	6,0	84,1
Zajmowały się jakimś hobby, poza czytelnictwem i wymienionymi formami wypoczynku 	18,8	4,9	76,3

JAK CZĘSTO OSOBY STARSZE OGLĄDAŁY TELEWIZJĘ I SŁUCHAŁY RADIA?

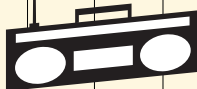
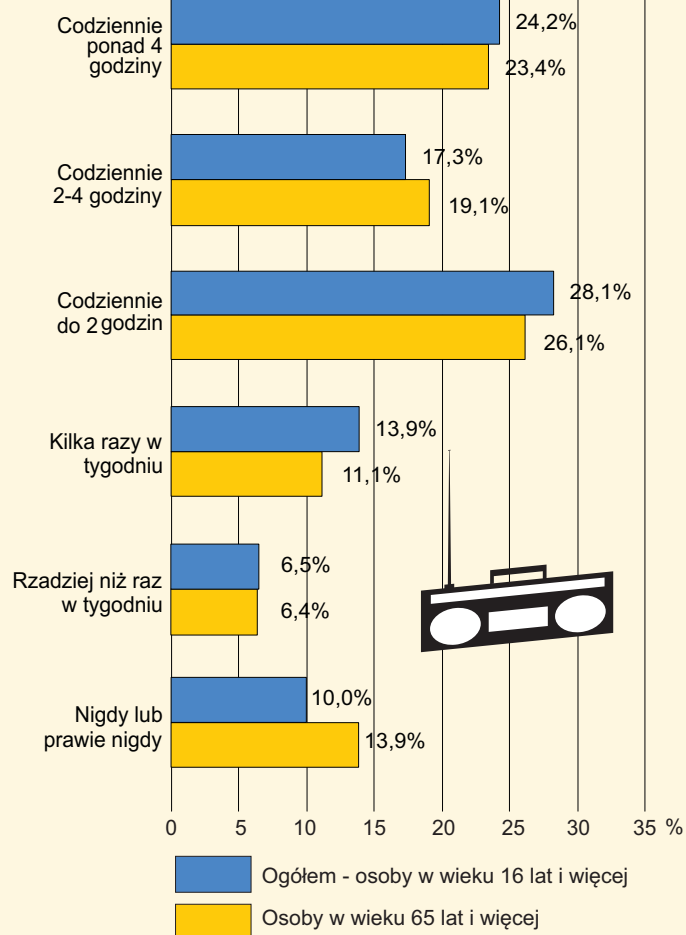
CZĘSTOTLIWOŚĆ OGLĄDANIA TELEWIZJI I SŁUCHANIA RADIA

w % osób

CZĘSTOTLIWOŚĆ OGLĄDANIA TELEWIZJI

CZĘSTOTLIWOŚĆ SŁUCHANIA RADIA

■ Ogółem - osoby w wieku 16 lat i więcej
■ Osoby w wieku 65 lat i więcej

Telewizję oglądało codziennie ok. 90% osób w wieku 65 lat i więcej. Nieco ponad 1/3 osób z tej grupy wiekowej deklarowała oglądanie telewizji przez ponad 4 godziny dziennie, a ok. 32% stwierdziło, że poświęcało na tę formę spędzania czasu codziennie od 2 do 4 godzin. Osoby starsze częściej niż pozostałe na oglądanie telewizji przeznaczają ponad 4 godziny dziennie.

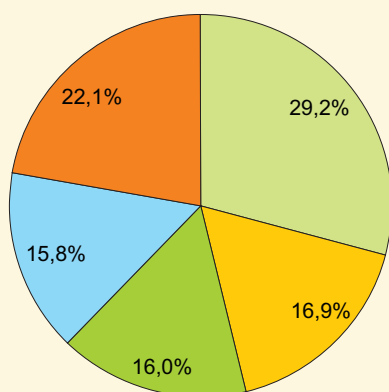
Rzadziej osoby starsze słuchały radia. Codziennie w ten sposób spędzały czas ok. 70% osób w wieku 65 lat i więcej. Ponad 40% seniorów na słuchanie radia poświęcało co najmniej 2 godziny.

CZY OSOBY STARSZE CZYTAŁY PRASĘ?

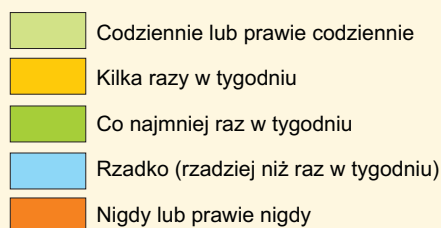
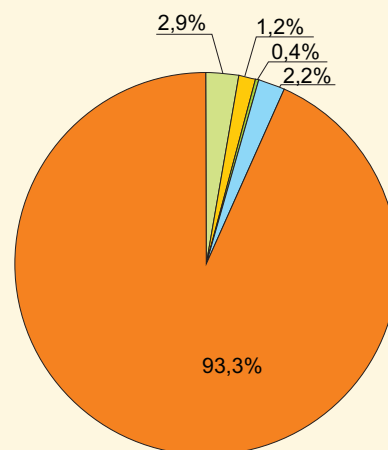
DEKLAROWANE CZYTELNICTWO GAZET CODZIENNYCH

w % osób w wieku 65 lat i więcej

W WERSJI PAPIEROWEJ

W WERSJI ELEKTRONICZNEJ

Prawie 2/3 osób starszych deklarowało czytanie papierowych wersji gazet codziennych co najmniej raz w tygodniu. Częściej byli to mężczyźni (ok. 70%) niż kobiety (ok. 58%). Natomiast tygodniki i miesięczniki wydawane w tej formie czytała połowa osób w wieku 65 lat i więcej.

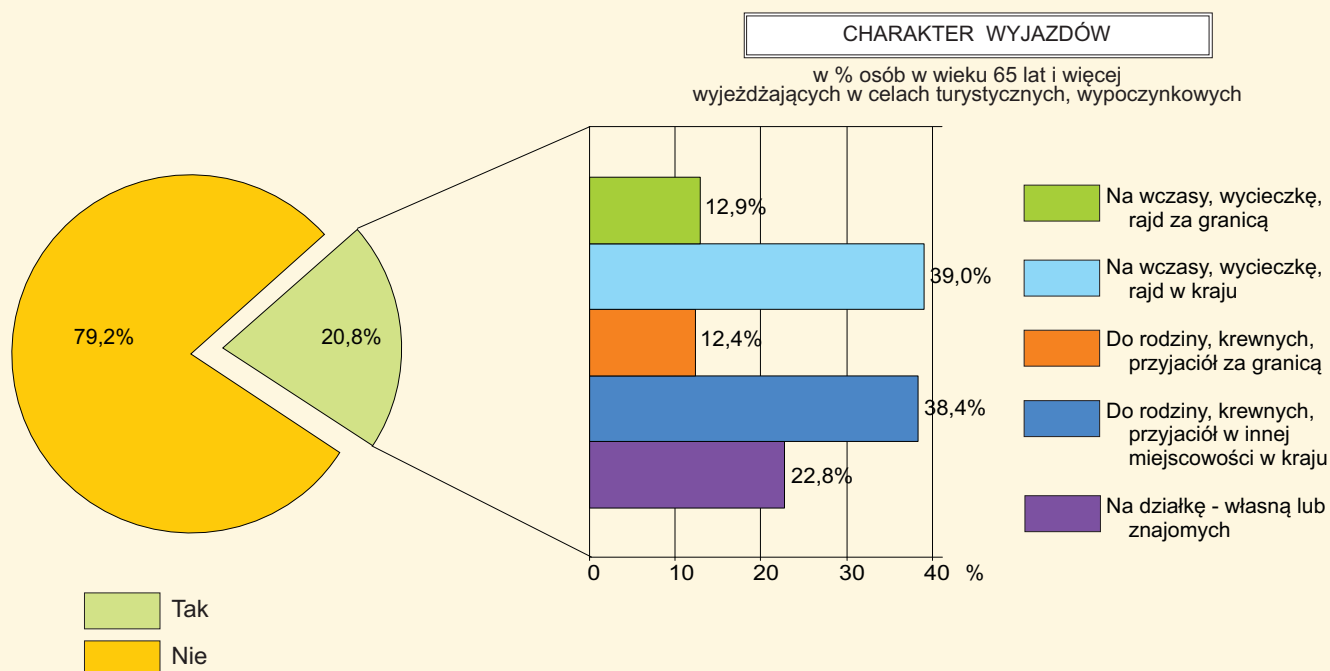
Czytelnictwo gazet codziennych i periodyków w wersji elektronicznej było w tej grupie wiekowej zdecydowanie mniej popularne. Prasę w wersji elektronicznej czytało w sumie niecałe 7% osób starszych, podczas gdy odsetek ten w populacji osób młodych (16-40 lat) wyniósł ok. 60%.

Ok. 2/5 osób starszych czytało książki. Seniorzy sięgali prawie wyłącznie po książki wydane w wersji tradycyjnej, natomiast czytelnictwo e-booków w grupie osób starszych było śladowe: w okresie 3 miesięcy poprzedzających badanie tylko 1 osoba na 100 zdecydowała się na lekturę książki wydanej w wersji elektronicznej. Nowinka ta była bardziej popularna w grupie osób młodych (16-40 lat) - e-booki czytało ok. 7% z nich.

CZY OSOBY STARSZE WYJEŹDŹAŁY NA CO NAJMNIEJ 5 DNI W CELACH TURYSTYCZNYCH, WYPOCZYNKOWYCH?

(w okresie 12 miesięcy poprzedzających badanie)

WYJAZDY W CELACH TURYSTYCZNYCH, WYPOCZYNKOWYCH w % osób w wieku 65 lat i więcej

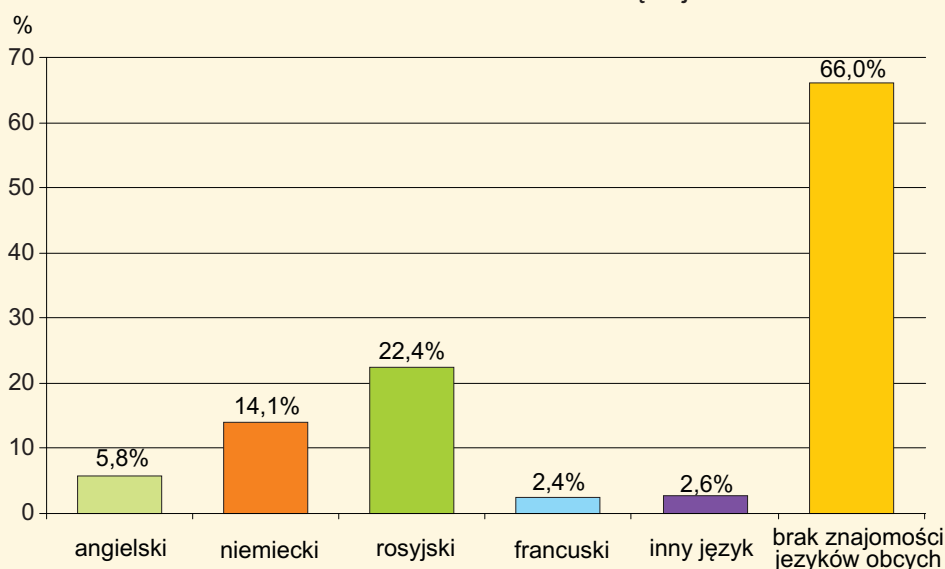
Mniej więcej co piąta osoba starsza wyjechała na co najmniej 5 dni w celach turystycznych w okresie 12 miesięcy poprzedzających badanie. Dla porównania - w całej populacji wyjechały w tym czasie 2 osoby na 5.

W przypadku osób w wieku 65 lat i więcej najczęściej były to wyjazdy na wycieczki krajowe lub w odwiedziny do rodziny, krewnych, przyjaciół. W grupie tej dość popularne były też wyjazdy na działkę. Mężczyźni częściej wyjeżdżali na działkę lub wycieczkę krajową, kobiety zaś do rodziny, krewnych lub przyjaciół w kraju.

Prawie dwukrotnie rzadziej niż w całej populacji jako cel swoich podróży osoby starsze wskazywały zagranicę - w podróże zagraniczne wyjeżdżał mniej więcej co ósmy senior, podczas gdy w całej populacji na takim wyjeździe była co czwarta osoba.

CZY OSOBY STARSZE ZNAŁY JĘZYKI OBCE?

DEKLAROWANA ZNAJOMOŚĆ JĘZYKÓW OBCYCH w % osób w wieku 65 lat i więcej

Co najmniej jeden język obcy znała co trzecia osoba starsza, a mniej więcej co dziewięta - co najmniej dwa. Najczęściej deklarowano znajomość języka rosyjskiego oraz niemieckiego, rzadziej – angielskiego. Dla połowy seniorów potrafiących porozumiewać się w języku innym niż ojczysty pierwszym językiem obcym był rosyjski.

Odsetki starszych mężczyzn znających poszczególne języki obce były nieco wyższe niż kobiet. Największe różnice, przekraczające 5 punktów procentowych, odnotowano w przypadku języków rosyjskiego oraz niemieckiego.

Zdecydowana większość osób starszych, znających języki obce, zadeklarowała ich znajomość w zakresie podstawowym. Przynajmniej jeden język obcy biegle znało jedynie ok. 3,5% seniorów.

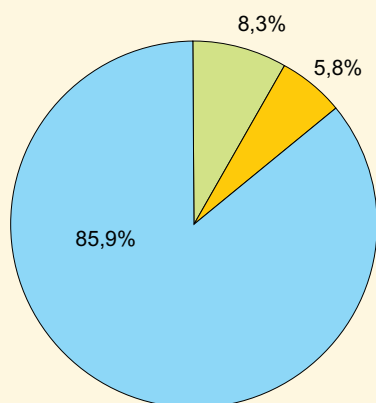
Dla porównania, języki obce znał znacznie większy odsetek osób w wieku 16-40 lat – znajomość przynajmniej jednego języka obcego zadeklarowało 3/4 z nich, a przynajmniej dwóch – ponad 1/3. Zdecydowanie najczęściej deklarowano znajomość języka angielskiego (ok. 60% osób młodych). Biegle znało przynajmniej jeden język obcy ok. 12% osób w wieku 16-40 lat.

CZY OSOBY STARSZE KORZYSTAŁY Z KOMPUTERA?

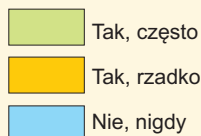
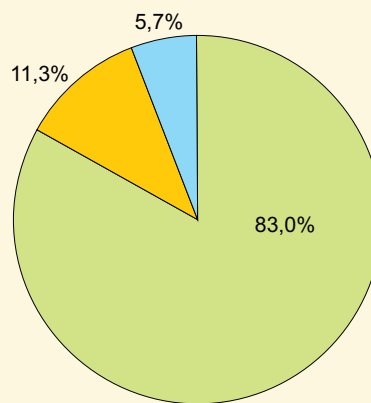
KORZYSTANIE Z KOMPUTERA PRZEZ OSOBY W WIEKU 65 LAT I WIĘCEJ W PORÓWNANIU Z OSOBAMI W WIEKU OD 16 DO 40 LAT

w % osób

W WIEKU 65 LAT I WIĘCEJ

W WIEKU 16-40 LAT

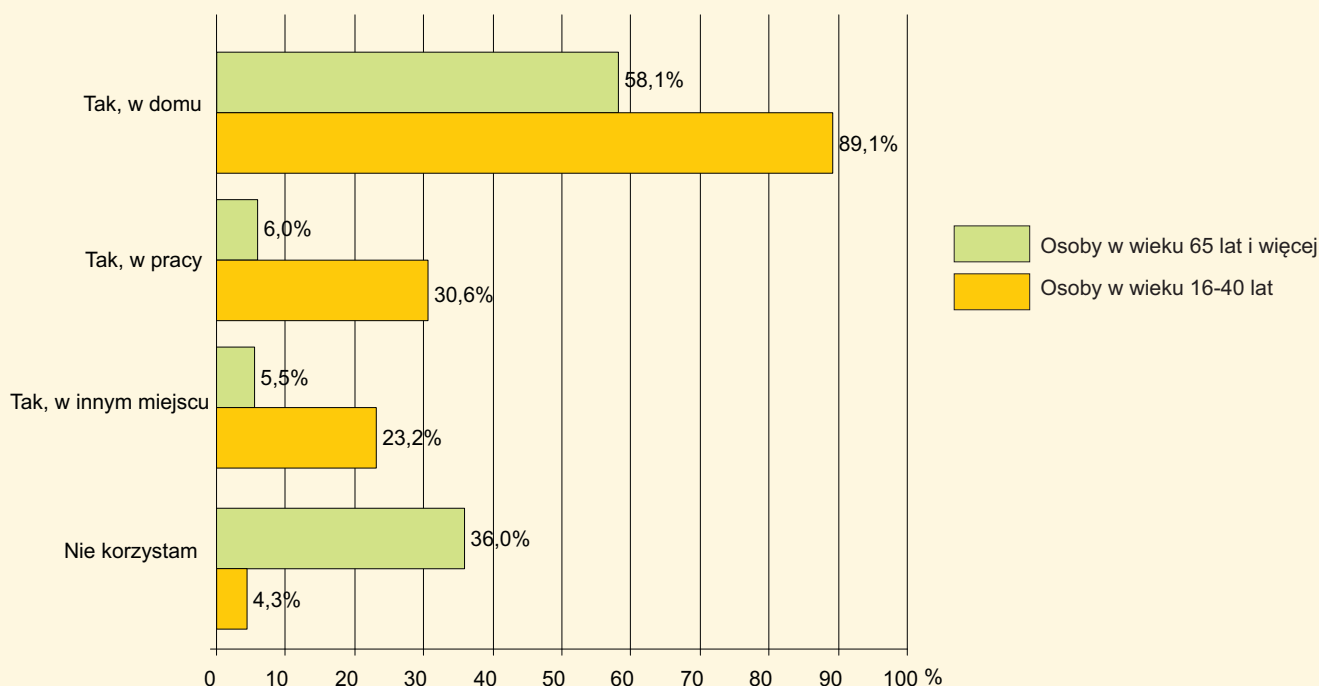
Odsetek osób starszych, które kiedykolwiek osobiście korzystały z komputera, był niewielki. Co więcej, ok. 40% starszych, które posługiwały się nim, robiło to rzadko. Przekładało się to na ocenę umiejętności w tym zakresie – ponad 2/3 starszych użytkowników komputerów uznało, że są one podstawowe, a mniej więcej co piąty nie potrafił ich określić.

Dane dotyczące włączenia cyfrowego seniorów szczególnie kontrastują z sytuacją osób młodych – wśród nich odsetek tych, którzy nigdy nie posługiwali się komputerem był niewielki, podobnie jak odsetek tych, którzy korzystali z niego rzadko. Warto dodać, że ok. 57% młodych użytkowników komputerów uznało swoje umiejętności obsługi komputera za zaawansowane lub profesjonalne.

CZY STARSI UŻYTKOWNICY KOMPUTERÓW KORZYSTALI Z INTERNETU?

KORZYSTANIE Z INTERNETU PRZEZ OSOBY W WIEKU 65 LAT I WIĘCEJ W PORÓWNIANIU Z OSOBAMI W WIEKU OD 16 DO 40 LAT

w % osób korzystających z komputera

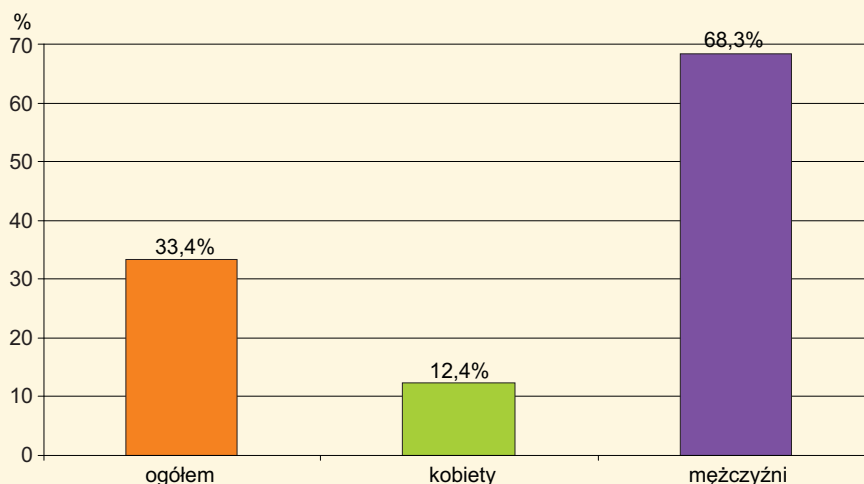
Niemal dwie trzecie starszych użytkowników komputerów korzystało z Internetu, jednak w porównaniu z osobami młodymi nie jest to wysoki odsetek - internautami było niemal 96% młodych użytkowników komputerów. Oznacza to, że z zasobów globalnej sieci korzystała tylko mniej więcej co dziesiąta osoba w wieku 65 lat i więcej, podczas gdy wśród osób w wieku do lat 40 - jedynie co dziesiąta osoba nie należała do grona Internautów. Starsi internauci najczęściej korzystali z globalnej sieci w celu wysyłania i odbierania poczty elektronicznej, czytania gazet i czasopism on-line oraz wyszukiwania informacji o zdrowiu. Na dalszych miejscach znalazło się wyszukiwanie informacji o usługach i towarach oraz korzystanie z komunikatorów (np. Skype czy Gadu-Gadu).

Warto zauważyć, że starsze kobiety były włączone cyfrowo w mniejszym stopniu niż mężczyźni - z komputera osobiście korzystało tylko ok. 11,5% z nich, a z Internetu - tylko niespełna 7%. Poza tym panie gorzej oceniały swoje umiejętności korzystania z komputera niż panowie. Dla porównania - odsetek starszych mężczyzn korzystających z komputera wyniósł ok. 19%, a z Internetu - ok. 15%.

CZY OSOBY STARSZE POSIADAŁY PRAWO JAZDY?

POSIADANIE PRAWA JAZDY

w % osób w wieku 65 lat i więcej

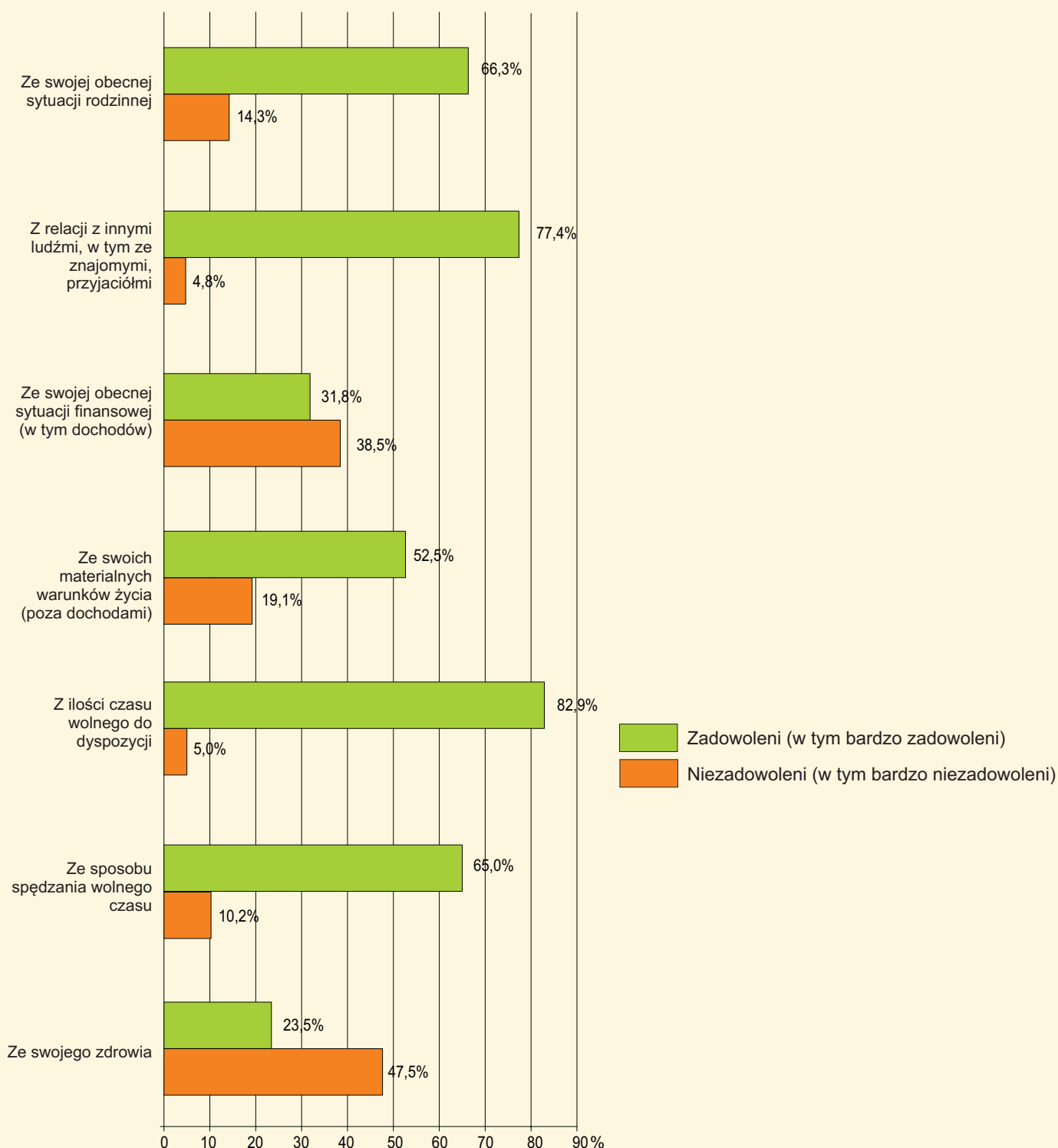
Prawo jazdy posiadała co trzecia osoba starsza. Odnotowano bardzo dużą dysproporcję między kobietami a mężczyznami: odsetek starszych mężczyzn posiadających prawo jazdy był 5,5-krotnie wyższy niż w przypadku starszych kobiet. Co więcej aż 2/3 starszych kobiet posiadających prawo jazdy nie prowadziło samochodu, a w przypadku mężczyzn odsetek ten był mniej więcej dwukrotnie niższy.

ZADOWOLENIE Z ŻYCIA

CZY OSOBY STARSZE SĄ ZADOWOLENE Z RÓŻNYCH ASPEKTÓW ŻYCIA?

POZIOM ZADOWOLENIA

w % osób w wieku 65 lat i więcej

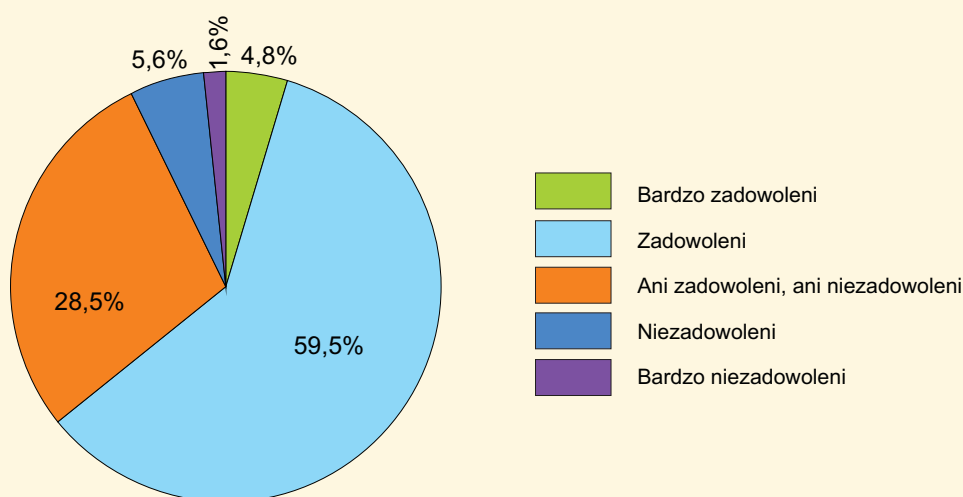
Osoby starsze najwyżej wśród różnych aspektów swojego życia oceniły zadowolenie z ilości wolnego czasu (ok. 83% wskazań), którego - w ocenie prawie co trzeciej osoby w starszym wieku - miały nawet zbyt dużo. Odsetek osób zadowolonych ze sposobu jego spędzania był również wysoki, choć wyraźnie niższy niż przytoczony odsetek seniorów deklarujących zadowolenie z samej ilości czasu wolnego.

Bardzo duże było również zadowolenie z relacji z innymi ludźmi oraz z obecnej sytuacji rodzinnej. Słabiej wypadła natomiast ocena zadowolenia z sytuacji finansowej, a zdecydowanie najgorzej ocenione zostało zadowolenie ze swojego zdrowia. Były to jedyne aspekty życia, w przypadku których odsetek osób niezadowolonych był wyższy niż odsetek tych, które określiły się jako zadowolone.

Warto odnotować wyraźną różnicę pomiędzy poziomem satysfakcji z sytuacji finansowej, a ocenami zadowolenia z materialnych warunków życia (poza dochodami). Z pozadochodowych aspektów sytuacji materialnej zadowolona była nieco ponad połowa osób starszych, podczas gdy z sytuacji finansowej - niespełna 1/3.

ZADOWOLENIE Z ŻYCIA OGÓLNIIE RZECZ BIORĄC

w % osób w wieku 65 lat i więcej

Negatywne oceny niektórych aspektów życia, w tym wysoki stopień niezadowolenia z sytuacji finansowej i stanu zdrowia, nie skutkowały niską oceną ogólnego zadowolenia z życia. Mimo złych ocen tych wymiarów, prawie 2/3 osób starszych zadeklarowało, że byli zadowoleni z życia ogólnie rzecz biorąc, a jedynie jeden na czternastu seniorów stwierdził, że jest niezadowolony (lub bardzo niezadowolony) ze swojego życia.

Opracowanie merytoryczne i graficzne:
Zespół pod kierunkiem Anny Bieńkuńskiej,
Departament Badań Społecznych i Warunków Życia,
tel. (0-22) 608-35-21

Członkowie zespołu: Anna Bieńkuńska, Paweł Piaskowski,
Andrzej Nowicki - Departament Badań Społecznych
i Warunków Życia, GUS
Tomasz Piasecki, Elżbieta Kolasa, Izabela Jachowicz,
Katarzyna Szkopiecka, Marta Gonerska – Urząd
Statystyczny w Łodzi